

бесклонъ. Отъ различно-то положение на тая звѣзда, звѣздобройци-тѣ изброяватъ, колко далеко лѣжи едно мѣсто отъ друго, къмъ северъ или югъ.

И така нека, разглѣдаме и други-тѣ ползи на тая сила, защо-то тя ни не служи само за сжединение-то на далечни места, но и въ много други отношения, кои-то заслужватъ особено внимание. — Электричество-то служи на наука-та и искусства-та; то опрѣдѣлява твѣрдѣ лесно далечина-та на земната повѣрхность нарѣчена земописна, какъ-то вече по-горѣ казахми и поправа наши-тѣ харти. Электричество-то измѣрва топлина-та на месеца, да, и на звѣзди-тѣ, кои-то сж милиони мили далечъ отъ насъ и пр. —

И до днесъ у насъ наши-тѣ златари позлатяватъ и посрѣбраватъ, какъ-то сж заварили отъ дѣда и баба безъ да знаятъ, че тоя начинъ е твѣрдѣ врѣдителенъ за здравие-то; защо-то живака, кого-то употрѣбаватъ за това, са испарява, а живачни-тѣ пари сж много утровителни. За това днесъ почти въ цѣлия образованъ свѣтъ е сжвѣршено изхвѣрленъ тоя начинъ, а на негово место е вхведена електрическа-та сила. Тая сила днесъ твѣрдѣ скоро и лесно позлатява и посрѣбравя на наши-тѣ дѣщери: обици-тѣ и прѣстени-тѣ, а на младежи-тѣ табакерки-тѣ и ралични кѣщни ссѣдове. За тая цѣль са растопява злато-то въ тѣй нарѣчена-та «королева лѣчителка» [коя-то е смѣсъ отъ три чѣсти хлороводородова (солна) кислоты = HCl и една чѣстъ кезашъ = H_2NO_3 ; и защо-то краля на метали-тѣ — злато-то, са растопява въ тая смѣсъ за това са и нарича тѣй]. Сега тоя златенъ растворъ са испаря на огня до дѣ остане на дѣно-то въ сѣжда жѣлтъ пращецъ нарѣченъ златенъ хлоридъ; тоя прахъ послѣ са стопява въ чиста преварена (дестилирана) вода и капка по капка са смѣсва съ растворъ отъ циенкали; и по тоя начинъ добиваме жѣлта водица, съ коя-то са позлатява. Наместо циенкали, кой-то е твѣрдѣ утровенъ, може да са употрѣби вхглѣнкали (5 чѣсти на 1 чѣстъ злато) и растворъ отъ обикновенна морска или каменна солъ. Ако въ това капливо вещество дадемъ, вместо златенъ хлоридъ — срѣбаренъ хлоридъ, то ще добиемъ бѣла водица, съ коя-то са пакъ посрѣбравя. Имаме ли вече готова тая водица, остава ни сега да видиме, какъ тѣй лесно и хубаво може електричество-то да позлатява и посрѣбравя. Фигура 4 ни прѣдставлява такъвъ единъ урѣдъ въ кого-то са позлатява.

Предмѣта, кого-то искаме да посрѣбримъ или позлатимъ, трѣбва най-напрѣдъ да го очистимъ добрѣ отъ киръ, а какъ